

СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИРАЊА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

На основу члана 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака („Службени гласник БиХ“, број: 95/12 и 41/16), члана 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака („Службени гласник БиХ“, број: 96/13, 89/16 и 5/22) и члана 12. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака („Службени гласник БиХ“, број: 103/08 и 5/22), издајем

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРЕГЛЕДУ ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2021. ГОДИНУ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ ДР ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ

Број: 03-07-6-334/22
Сарајево, 18.12.2023. године

САДРЖАЈ

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА	3
1. УВОД.....	4
2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ.....	4
3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА	5
Предмет прегледа и контроле.....	5
Циљ прегледа и контроле.....	5
Обим прегледа и контроле	5
4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ.....	5
5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ	5
5.1 НАЛАЗИ	5
5.2 ПРЕПОРУКЕ	8

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Служба за ревизију финансирања политичких странака извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Српске радикалне странке др Војислав Шешељ за 2021. годину.

Руководство политичке странке је одговорно за финансијске извјештаје, поступање странке у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака, те успостављање ефикасног система интерних контрола.

Преглед смо обавили у складу са ревизијским стандардима примјенивим на ангажману у прегледу. Ови стандарди захтијевају да планирамо и извршимо преглед да би добили умјерену поузданост да странка није значајно кршила одредбе Закона о финансирању политичких странака.

Преглед је ограничен на контролу годишњег финансијског извјештаја политичке странке и примјену аналитичких процедура на подацима из финансијских извјештаја, па према томе не обезбјеђују поузданост која би се добила извршеном ревизијом у просторијама странке.

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, утврђено је да је Српска радикална странка др Војислав Шешељ прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и (4) Закона о финансирању политичких странака.

На основу нашег прегледа, односно контроле финансијског извјештаја, осим горње напомене, нисмо запазили ништа значајно што би указало на недостатке у финансијском извјештају или на финансирање ове политичке странке супротно одредбама Закона о финансирању политичких странака.

1. УВОД

Служба за ревизију финансирања политичких странака (у даљем тексту: Служба за ревизију) извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Српске радикалне странке др Војислав Шешел за 2021. годину.

Преглед и контрола финансијског извјештаја су проведени у складу са чланом 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и чланом 2. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака.

Због чињенице да није обављена ревизија у просторијама политичке странке, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Српска радикална странка др Војислав Шешел се финансирала из следећих извора:

Р/Б	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	0,00	3,28
2.	Прилози физичких лица (3-а)	0,00	81,50
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	180,00	0,99
7.	Приходи из буџета (3-ф)	18.046,20	99,01
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	18.226,20	100,00
II	Остали приходи и друго	0,00	0,00
	Извори финансирања (I+II)	18.226,20	100,00

У годишњем финансијском извјештају за 2021. годину, политичка странка је исказала расходе у укупном износу од 15.259,07 КМ.

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ

Назив политичке странке је Српска радикална странка др Војислав Шешел. Скраћени назив је: СРС – др Војислав Шешел.

Политичка странка је уписана у регистар код Основног суда у Добоју, Рјешењем број: 085-0-01-13-000 002 од 15.01.2014. године, под називом Српска радикална странка. Рјешењем Основног суда у Бијељини број: 080-0-F1-16-000 062 од 08.08.2016. године промијењен је назив странке, па исти гласи: “ Српска радикална странка др Војислав Шешел“.

Сједиште странке је у Бијељини, Карађорђева 41.

Лице овлаштено за заступање странке је Драган Ђурђевић, председник.

Лице овлаштено за финансијске извјештаје за 2021. годину је Драган Ђурђевић.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, странка има следећу организациону структуру:

- Централа политичке странке,
- 6 градских одбора и
- 36 општинских одбора.

3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА

Предмет прегледа и контроле је годишњи финансијски извјештај Српске радикалне странке др Војислав Шешељ за 2021. годину.

Циљ прегледа и контроле је да ревизор на бази финансијског извјештаја покуша да установи да ли је политичка странка у извјештајном периоду поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака. Уколико ревизор на бази контроле финансијског извјештаја утврди одређена кршења наведеног закона, оцјењује да ли је потребно извршити ревизију у просторијама странке да би могао изразити мишљење о томе да ли се странка финансира у складу са Законом о финансирању политичких странака.

Обим прегледа и контроле финансијских извјештаја Српске радикалне странке др Војислав Шешељ обухвата контролу и провођење аналитичких процедура ради утврђивања усклађености података које је странка исказала у финансијском извјештају са одредбама Закона о финансирању политичких странака, односно усклађености извора финансирања и начина трошења средстава.

4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ

Служба за ревизију је извршила преглед и контролу финансијских извјештаја Српске радикалне странке др Војислав Шешељ у периоду од 2014. до 2020. године, након којих су издати извјештаји о прегледу са мишљењем ревизора, налазима и препорукама ревизије.

Након извршеног прегледа финансијских извјештаја за 2020. годину, издат је извјештај о прегледу са мишљењем ревизора, налазима и препорукама странци: да финансијска средства обезбијеђена за финансирање странке користи у складу са утврђеним програмом утрошка средстава и искључиво за остваривање циљева политичке странке, да пословне књиге води у складу са рачуноводственим прописима, да успостави потпуне и тачне евиденције о приходима, расходима и обавезама, да утврди стварно стање својих обавеза и изврши њихово усаглашавање у пословним књигама са стварним стањем и да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији Босне и Херцеговине попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.

5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

5.1 НАЛАЗИ

а) Прегледом годишњег финансијског извјештаја утврђено је да је Српска радикална странка др Војислав Шешељ прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака¹.

Политичка страка је програмом утрошка средстава за 2021. годину предвидјела укупне трошкове у износу од 12.000,00 КМ.

У годишњем финансијском извјештају, који је поднијела Централној изборној комисији БиХ Српска радикална странка др Војислав Шешељ је пријавила укупне расходе у износу од 15.259,07 КМ.

¹ У складу са одредбом из члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака, странка финансијска средства из члана 3. став (1) овог Закона може користити искључиво за остваривање циљева утврђених својим програмом и статутом.

- (1) Увидом у структуру остварених трошкова, утврђено је да је политичка странка мимо финансијског плана, односно програма утрошка средства остварила трошкове у износу од 3.940,91 КМ, како слиједи:
- Трошкове адвокатских услуга и судске трошкове, које је планирала у износу од 1.000,00 КМ странка је остварила у износу од 3.221,00 КМ.
 - Трошкове репрезентације странка јер остварила у износу од 1.977,31 КМ, а планирала их је у износу од 1.000,00 КМ.
 - Странка је планирала трошкове енергије и горива у износу од 3.500,00 КМ, а остварила је трошкове горива у износу од 3.192,68 КМ и трошкове електричне енергије у износу од 408,28 КМ.
 - Планирани износ трошкова закупнине пословних простора и одржавања опреме странка је прекорачила за 105,50 КМ.
 - Политичка странка је остварила трошкове књиговодствених услуга у износу од 234,00 КМ, трошкове таксе, новчане казне и слично у износу од 126,00 КМ, трошкове телефона и интернет услуга у износу од 100,00 КМ и трошкове канцеларијског материјала у износу од 76,14 КМ, које није предвидјела својим програмом утрошка средстава.
- (2) За трошкове горива за моторна возила, у вриједности од 3.192,68 КМ, не може се поуздано тврдити да су настали искључиво за обављање страначких активности, односно остваривање циљева утврђених програмом и статутом политичке странке. Увидом у изводе са трансакцијског рачуна, утврђено је да су исплате за гориво, у наведеном износу, извршене са трансакцијског рачуна странке, а путем бизнис картице председника политичке странке.
- Српска радикална странка др Војислав Шешељ нема моторна возила у свом власништву, а према подацима из пословних књига и финансијске документације није користила изнајмљена возила. Такође, политичка странка нема путне налоге, нити располаже другом документацијом о службеним путовањима, којом би могла оправдати утрошак горива за страначке активности.

С обзиром да је политичка странка средства у износу од 3.940,91 КМ утрошила мимо утврђеног Програма утрошка финансијских средстава за 2021. годину, те да није утврђено да је средства за набавку горива у вриједности од 3.192,68 КМ, утрошила искључиво за остваривање страначких циљева и страначких активности, прекршила је одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

b) Политичка странка је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и (4) Закона о финансирању политичких странака.

Прегледом финансијског извјештаја, пословних књига и финансијске документације утврђено је да Српска радикална странка др Војислав Шешељ пословне књиге није водила у складу са рачуноводственим прописима и одредбама члана 11. став (1) Закона о финансирању политичких странака. Странка није успоставила правилне и потпуне евиденције о приходима, расходима и обавезама, те финансијски извјештај није попунила на начин како је Централна изборна комисија БиХ прописала Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака (у даљем тексту: Правилник), чиме је прекршила одредбе члана 12. став (1) и (4) истог Закона.

- (1) Политичка странка у својим пословним књигама и финансијском извјештају није успоставила правилне и тачне евиденције о приходима из буџета.

- У пословним књигама странка је евидентирала приход из буџета у износу од 19.322,08 КМ, а у финансијском извјештају који је поднијела Централној изборној комисији БиХ, пријавила је приход из буџета у износу од 18.046,20 КМ.
 - Увидом у изводе са трансакцијског рачуна, утврђено је да је странка као приход из буџета евидентирала поврат таксе за овјеру за учешће на изборима 2020. године, у износу од 1.300,00 КМ и наплаћене трошкове и камате по судским пресудама, у износу од 4.358,96 КМ.
 - Политичка странка је уплате из буџета Општине Сребреница, у износу од 6.098,04 КМ, евидентирала као приход из буџета 2021. године. Увидом у изводе са трансакцијског рачуна, утврђено је да су политичкој странци уплаћена средства по судској пресуди у износу од 3.617,66 КМ, трошкови парничног поступка у износу од 1.680,00 КМ и камате у износу од 800,38 КМ.
 - Странка је евидентирала приход из буџета Општине Шековићи у износу од 2.929,00 КМ. Прегледом финансијског извјештаја и друге документације утврђено је да су политичкој странци исплаћена средства у износу од 2.453,96 КМ. У оквиру наведених средстава као приход из буџета Општине Шековићи 2021. године исплаћена су средства у износу од 484,96 КМ², док износ од 1.969,00 КМ чине исплате по судском рјешењу, које укључују трошкове парничног поступка и камате.
 - Средства која су политичкој странци уплаћена из буџета Општине Теслић, у износу од 2.100,56 КМ, у пословним књигама и финансијском извјештају су евидентирана као приход из буџета. Увидом у изводе са трансакцијског рачуна утврђено је да износ од 1.182,00 КМ представља приход из буџета, док је износ од 918,56 КМ исплаћен по судском рјешењу за трошкове поступка по тужби и такса за тужбу.
 - Приход из буџета Општине Пелагићево, који је остварен у износу од 1.000,00 КМ, политичка странка је у финансијском извјештају пријавила као приход из буџета Града Бања Лука.
 - Политичка странка у финансијском извјештају није пријавила приход из буџета Општине Рудо у износу од 173,42 КМ, Општине Хан Пијесак у износу од 85,56 КМ и Општине Источна Илиџа у износу од 84,61 КМ.
- (2) У пословним књигама политичка странка, супротно рачуноводственим прописима и одредбама члана 11. став (1) Закона о финансирању политичких странака није евидентирала донацију Општине Сребреница, коју је остварила кориштењем пословног простора без плаћања закупнине.
У финансијском извјештају, који је поднијела Централној изборној комисији БиХ, политичка странка је ову неновчану донацију пријавила као приход у износу од 180,00 КМ.
- (3) Политичка странка у финансијском извјештају није пријавила остале приходе, који према евиденцијама из пословних књига износе 1.509,07 КМ. Приход у наведеном износу остварен је по основу накнадно одобрених рабата од стране добављача политичке странке.
- (4) Политичка странка није успоставила потпуне и правиле евиденције о трошковима закупнине пословног простора.
- У пословним књигама није евидентирана закупнина пословног простора, који је политичка странка користила у Сребреници. У финансијском извјештају трошак

² Акт Општине Шековићи број: 03-03-1/22 од 03.10.2022. године

закупнине организационог дијела странке у Сребреници евидентиран је у износу од 180,00 КМ.

- Код организационог дијела политичке странке у Теслићу, трошкови закупнине су у пословним књигама евидентирани у моменту плаћања, а не у периоду у коме је политичкој странци пружена услуга. Закупнину за 2020. годину, коју је политичка странка платила 05.02.2021. године, евидентирала је као трошак закупнине из 2021. године.

(5) Политичка странка није успоставила потпуне и тачне евиденције о својим обавезама и потраживањима.

- У пословним књигама исказане су укупне обавезе на дан 31.12.2021. године у износу од 35.015,00 КМ, од чега су остале краткорочне финансијске обавезе у износу од 1.800,00 КМ и остале обавезе, односно обавезе према добављачима у износу од 35.215,00 КМ.

У финансијском извјештају, који је поднијела Централној изборној комисији БиХ, политичка странка је пријавила обавезе према добављачима у укупном износу од 49.559,77 КМ.

- Увидом у пословне књиге странке, утврђено је да су обавезе у износу од 1.300,00 КМ евидентиране као почетно стање на дан 01.01.2021. године, што значи да су исте настале у ранијем периоду.

У пословним књигама Српске радикалне странке др Војислав Шешелј нису евидентирани потраживања за дате позајмице. Међутим, увидом у изводе са трансакцијског рачуна, утврђен је поврат позајмице политичкој странци у износу од 500,00 КМ.

Поврат позајмице политичкој странци, уплатом средства 29.04.2021. године на њен трансакцијски рачун, у износу од 500,00 КМ, у пословним књигама је евидентиран као примљена позајмица коју је Српској радикалној странци др Војислав Шешелј дао њен председник.

- Прегледом је утврђено да позајмица политичке странке Демократски народни савез, у износу од 2.000,00 КМ, која је пријављена у годишњем финансијском извјештају Српске радикалне странке др Војислав Шешелј за 2020. годину, као обавеза на дан 31.12. није враћена, а није евидентирана у пословним књигама, нити је пријављена у финансијском извјештају за 2021. годину.

Да је Српска радикална странка др Војислав Шешелј на дан 31.12.2021. године имала обавезу по основу позајмице од Демократског народног савеза, потврђује чињеница да је Демократски народни савез у својим пословним књигама на дан 31.12.2021. године исказао потраживање од Српске радикалне странке др Војислав Шешелј у износу од 2.000,00 КМ.

- На захтјев Централне изборне комисије БиХ политичка странка је доставила конфирмације којима се потврђују њене обавезе према добављачима на задњи дан извјештајног периода. Конфирмацијама пет добављача, од укупно 17 добављача чије је обавезе политичка странка пријавила у финансијском извјештају, потврђене су обавезе Српске радикалне странке др Војислав Шешелј у износу од 37.650,80 КМ.

Наведено потврђује чињеницу да су евиденције о обавезама Српске радикалне странке др Војислав Шешелј нетачне и непотпуне.

5.2 ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се Српској радикалној странци др Војислав Шешељ да се придржава одредаба Закона о финансирању политичких странака, а посебно на основу уочених недостатака се препоручује:

- *да финансијска средства обезбијеђена за финансирање странке користи у складу са утврђеним програмом утрошка средстава и искључиво за остваривање циљева политичке странке,*
- *да пословне књиге води у складу са рачуноводственим прописима,*
- *да успостави потпуне и тачне евиденције о приходима, расходима, обавезама и потраживањима,*
- *да утврди стварно стање својих обавеза и изврши њихово усаглашавање у пословним књигама са стварним стањем и*
- *да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији Босне и Херцеговине попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.*

КОМЕНТАР

Политичка странка се није очитовала на налазе ревизије наведене у Прелиминарном извјештају о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину.

Шеф Одсјека за ревизијске послове

Сања Тошовић

Шеф Службе за ревизију, ревизор

Мр.сц. Хасида Гушић